

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue/kirjaamo@siunsote.fi

Asianumero 4631/00.01.02.01/2024

Kiihtelysvaaran keskustajärjestöjen lausunto hyvinvointialueen palvelustrategiasta ja palveluverkkosuunnitelmasta

*** Kiihtelysvaaran sote-palvelut** suunnitellaan tuotettavaksi jatkossa sote-palvelupisteessä, jolla ei välttämättä olisi kiinteää/pysyvää toimipaikkaa.

Huomio: Palveluiden saavutettavuuden näkökulmasta kiinteä toimipaikka on välttämätön.

*Lisäksi kaikkia palveluita ei tuotettaisi säännöllisesti vaan esim. yksilöiden tarpeen mukaan.

Huomio: Kaikki palvelut tulee aina tuottaa yksilöiden tarpeeseen pohjautuen. Siksi strategiaan kirjattu tavoite on käsittämätön ja antaa viranhaltijoille rajoittamattoman valtuuden päättää paikallisesta palvelutarjonnasta.

*** Kiihtelysvaaran kesäpäivässä 13.7. tehdyssä kyselyssä** 80 prosenttia vastaajista (82 kpl) piti tärkeänä, **että pitäjän sote-palvelupiste on avoinna vähintään kolmena päivänä viikossa** ja kaksi kolmesta vastaajasta piti välttämättömänä, **että lääkäri on läsnä vähintään yhtenä päivänä viikossa.**

Välttämättömänä pidettiin myös **näytteenottopalvelua vähintään kerran viikossa.**

Kolme vastaajaa neljästä ilmoitti, että **pääsy sote-asemalle kantakaupunkiin olisi hankalaa tai hyvin vaikeata.**

*** Palvelustrategiassa** luvataan muuttaa paikallista (kunnat, pitäjät) palvelutarjontaa vastaamaan muuttunutta asiakastarvetta. Tämän pitäisi toteutua jo nyt **panostamalla eri puolilla maakuntaa nimenomaan ikääntyneiden palveluihin.**

Palvelustrategian mukaan tavoitteenamme on, että kunkin alueen palvelutarvetta vastaava sote-keskus tai sote-asema on 95 %:lle asukkaista saavutettavissa keskimäärin 40 minuutin ajomatkan päässä. Tässä **sivuutetaan kokonaan sote-palvelupisteiden merkitys palveluiden tavoitettavuudessa.** Asetettu saavutettavuustavoite ei toteudu niinä arkipäivinä, jolloin vain osa tai ei yksikään palvelupiste ole avoinna.

*** Sote-uudistuksen jopa keskeisin valtakunnallinen tavoite on edistää kansanterveyttä ja hidastaa kustannusten kasvua panostamalla perusterveydenhuollon resursseihin ja toimivuuteen.**

Pohjois-Karjalan keskussairaalan säilyminen laajan palvelun päivystävänä sairaalana on oikea, mutta tehtävän vaativuudesta huolimatta se on kyettävä varmistamaan etäännyttämättä perusterveydenhuollon palveluita paikkakunnilta, joilla sairastavuuskerroin ja hoidon tarve ovat suurimpia.

Tähän liittyy myös strategian maininta, jonka mukaan "Rajallisten resurssien tilanteessa on eettisesti kestävää kohdentaa voimavarat ainoastaan kustannusvaikuttavaan ja näyttöön perustuvaan toimintaan".

On suorastaan omantunnon kysymys, tarkoittaako kustannusvaikuttavuus tässä ensisijaisesti hyvinvointialueen tulosriiviä vai maakunnan asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin kohenemistä asuinpaikkakunnasta riippumatta!

Tältä pohjalta on tarkoituksenmukaista viedä myös osaa erikoissairaanhoidon palveluista tarpeen ja resurssien mukaisesti sote-keskuksiin tai -sote-asemille.

*** Lopuksi:** Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on myös ylivoimaisesti maakunnan merkittävin taloudellinen toimija. Sillä on *vastuu koko maakunnan eikä vain maakuntakeskuksen ja muutamien aluekeskusten elinvoiman ylläpidosta ja vahvistamisesta.*

Toteutuessaan lausunnolla oleva *palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma* mukaan lukien ikääntyneiden ja erityisryhmien asumispalveluiden keskittämisen aiheuttaisi ketjureaktion, joka jopa lyhyellä aikavälillä *johtaisi apteekkitoiminnan loppumiseen ja muiden palveluiden näivettymiseen useilla paikkakunnilla. Se taas entisestään vaikeuttaisi eniten avun tarpeessa olevien ihmisten arjen asiointia ja heikentäisi elämän laatua sekä heijastuisi kielteisesti kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.*

Lausunnolla olevat suunnitelmat heikentäisivät merkittävästi sote-palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta suuressa osassa maakuntaa eivätkä ne vastaa hyvinvointialueen strategian tavoitetta: Oikea palvelu oikeaan aikaan oikeassa paikassa

Keskustan Heinävaaran, Huhtilampi-Uskalin, Kiihtelyksen ja Särkivaaran paikallisyhdistykset

puolesta Matti Väistö
Keskustan Kiihtelyksen paikallisyhdistyksen puheenjohtaja